

3.6.2009

Eduskunta / Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ LÄÄKEALAN TURVALLISUUS- JA KEHITTÄMISKESKUKSESTA

Viitaten sähköiseen lausuntopyyntöönne 28.5.2009 Suomen Eläinlääkäriliitto toteaa seuraavaa:

Lakiesityksen alueellistamista koskevassa perusteluosassa todetaan, että uusia toimintoja sijoitetaan ensisijaisesti pääkaupunkiseudun ulkopuolelle. Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus on uusi yksikkö nimeltään, mutta lakiesityksen perusteella jää edelleen epäselväksi, miltä osin toiminta on todellisuudessa uutta ja kuinka suurelta osin ollaan siirtämässä nykyistä lääkelaitosta. Uusien toimintojen perustaminen olisi perusteltua sijoittaa esimerkiksi Kuopioon. Nykyisten toimintojen siirtäminen ei ole perusteltua, etenkin kun käytännössä on jo nyt osoitettu, että yksikön osaaminen ei tule siirtymään. Esillä ollut etätömahdollisuus on nykyisessä tilanteessa välttämätön ratkaisu. Jää kuitenkin epäselväksi, kuinka tavoite toimintojen ja asiantuntemuksen samaan organisaatioon saattamisesta toteutuu, kun osa toiminnasta on kuitenkin pakko jättää siirtämättä.

Lääkealan keskuksen sijoittamisselvitys on tehty puutteellisesti. Sijoitusvaihtoehtoina on selvitetty vain Kuopio ja Oulu eikä nykyistä sijaintipaikkaa Helsinkiä. Helsingin olisi ollut ehdottoman välttämätöntä olla mukana selvityksessä sijaintivaihtoehtona, mikäli tavoiteltiin mahdollisimman hyvää organisaatiota lääkealan valvontaan ja kehittämiseen.

Ehdotuksessa esitetään, että lääkealan keskuksen keskitetään sekä lääkealan lupa- ja valvontatehtävät että lääkealan kehittämis- ja tutkimustehtäviä. Tutkimus- ja kehittämistehtävien liittäminen valvontatehtävien yhteyteen voi aiheuttaa jääviysongelmia ja näiden tehtävien järjestäminen pitäisi vielä harkita perusteellisesti. Yksi vaihtoehto voisi olla, että uusien tehtävien osalta tutkimus- ja kehittämistyö perustettaisiin Kuopioon ja nykyiset lupa- ja valvontatehtävät säilyisivät Helsingissä. Lääkealan osaaminen saataisiin siten yhteen organisaatioon, mutta valvonta ja kehittäminen olisivat kuitenkin riittävän selkeästi erillään toisistaan.

Esityksen mukaan lääkelaitoksen terveydenhuollon laitteisiin ja tarvikkeisiin liittyvät tehtävät siirretään Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastoon. Nämä tehtävät

liittyvät kiinteästi lääkevalvontaan ja niiden säilyttäminen muun lääkevalvonnan yhteydessä on perusteltua. Esitys on tältä osin muutettu viime vaiheessa ja aikaisemmin valmistelussa laitteisiin ja tarvikkeisiin liittyvä valvonta on ajateltu olevan lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksessa. Laitteiden ja tarvikkeiden valvonnan kannalta sijainti Helsingissä on perusteltu, mutta kokonaisuuden kannalta lääkealan osaamisen keskittäminen ei toteudu ja laitteiden ja tarvikkeiden osalta valvonta todennäköisesti heikkenee. Olisikin perusteltua miettiä vielä kerran lääkealan valvonnan ja kehittämisen kokonaisuus ja miettiä mille toiminnoille Helsinki sijaintipaikkana on hyödyllinen.

Lakiesityksen 4 § esitetään lääkelaitoksessa toimineiden lääkelautakunnan ja eläinlääkelautakunnan lakkauttamista. Nykyiset lautakunnat hoitavat jo tällä hetkellä ehdotettujen perustettavien lautakuntien ja neuvottelukuntien neuvoa-antavaa roolia, eikä nykyisten lautakuntien lakkauttamista perustella esityksessä. Esitys jää tältä osin epäselväksi. Eläinlääkevalvonnan osalta lautakunnan lakkautus olisi turmiollista, koska eläinlääkinnän asiantuntijoita on vähän ja ulkopuolisten asiantuntijoiden pooli on välttämätön.

Eläinlääkäriliiton mielestä on hyvä, että eläinlääkintä on joiltakin osin otettu paremmin huomioon nykyisessä esityksessä kuin lausunnolla olleessa luonnoksessa. Eläintenlääkkeiden turvallisuudella, saatavuudella ja käytöllä on suoraan vaikutuksia paitsi eläinten sairaudenhoitoon myös eläintautitilanteen hallintaan ja elintarvikkeiden turvallisuuteen. Suomessa eläintautitilanne on kansainvälisesti katsottuna hyvä, mikä ei ole itsestään selvää, vaan vaatii jatkuvaa työtä. Eläinten terveys ja lääkintä vaikuttavat eläimistä saatavien elintarvikkeiden laatuun ja turvallisuuteen. Yli puolet ihmisten tartuntataudeista on zoonooseja eli tauteja, jotka tarttuvat ihmisten ja eläinten välillä, ja siten eläinten tautien ehkäisyllä, kuten rokotuksilla, on vaikutus ihmisten sairastuvuuteen.

Eläinlääkäriliitto esittää edelleen, että 2 §:n kohdassa 10 tulisi mainita myös eläinlääkärit.

Lopuksi Eläinlääkäriliitto huomauttaa, että lakiesitystä on valmisteltu huomattavan kiireisesti. Niin sanotulle lausuntokierrokselle oli aikaa ainoastaan viisi arkipäivää. Monessa organisaatiossa lausuntoja ei normaalissa käsittelyjärjestyksessä ehditä laatia tällaisella aikataululla. Lainsäädännön valmistelussa sidosryhmien kuuleminen on kuitenkin oleellista. Kiireelliselle aikataululle ei ole perusteluita, vaan lain voimaantuloa voitaisiin siirtää siten, että laki ehditään valmistella huolellisesti ja sidosryhmiä kuullen.

Sanna Hellström
puheenjohtaja
Suomen Eläinlääkäriliitto

Mika Leppinen
toiminnanjohtaja
Suomen Eläinlääkäriliitto